

Erciyes Dağı

ORT037
izlenmesi Gerekli
Aynı (0)

Sultansazlığı ve Erciyes Dağı © Cüneyt Öğütüzün

Yüzölçümü : 103582 ha
Boylam : 35,43°D
Enlem : 38,58°K
Koruma Statüleri : Yok

Yükseklik : 1040 m - 3917 m
İl(ler) : Kayseri
İlçe(ler) : Develi, Talas, İncesu, Hacılar, Yeşilhisar, Tomarza, Melikgazi, Kocasinan

■ **Alanın Tanımı:** ÖDA, İç Anadolu Bölgesi'nin Orta Kızılırmak bölümünde yer alan "Kadokya Bölgesi"nin doğal ve tarihi yapı açısından ayrılmaz bir parçasıdır. Erciyes Dağı 3917 metre yüksekliği ile İç Anadolu Bölgesi'nin en yüksek, Türkiye'nin ise beşinci yüksek dağıdır. Yaklaşık 18 kilometre çapında ve yaklaşık 1100 kilometrekarelik bir alan üzerinde yükselen dağ, Kayseri'nin güneyinde yer alan volkanik bir kütedir. Dağın kuzeyinde Keykubat ve Sarımsaklı, güneyinde ise Develi ve Yeşilhisar ovaları bulunmaktadır. Gece ile gündüz arasındaki sıcaklık farkları, yoğun şekilde yaşanan ıslanıp kuruma, donma ve çözümler yılın büyük bir bölümünde etkili olmaktadır. Özellikle yaz döneminde dere yataklarının hemen tamamı kurudur. Sadece Hisarcık Deresi yaz aylarında debisi oldukça azalmasına rağmen tüm yıl akışını devam ettirir.

■ **Habitatlar:** Erciyes Dağı'nın zirvesi yüksek dağ çayırları ve çıplak kayalık alanlarla kaplıdır. Bunun dışındaki alanlarda 1050'den 3 bin metre seviyesine kadar yer yer seyrek ağaç toplulukları barındıran dağ bozkırları yayılım göstermektedir.

Erciyes Dağı'nda görülen ağaç toplulukları veya ağaç formasyonu içinde en yaygın olanı meşe türleridir. Ayrıca dere boylarında kavaklar ve dağlık bölgede ardıçlar da yayılım gösterir. İnsan tahribatı nedeniyle dağlık alandaki ağaçlıklar daha çok lekeler halinde.

Sahada yaygın türler içinde dikenli oldukları için hayvanlar tarafından pek tahrip edilemeyen ve geniş yayılım gösteren geven (*Astragalus*), çobanyastığı (*Acantholimon*), sütleğen (*Euphorbia*), peygamberçeği (*Centaurea*), kekik (*Thymus*), sıgırkuyrucu (*Verbascum*), defne (*Daphne oleoides*) ve yapışkanotu (*Asperula*) bulunur.

■ **Türler:** *Astragalus argaeus* ve *Centaurea amaena* adlı bitki türlerinin dünyada yaşadığı bilinen tek yerdir. Bu türlerle birlikte toplam 39 bitki taksonu ÖDA kriterini sağlamaktadır.

Yüksek dağ kuşları açısından zengin olan alan aynı zamanda bozkır türlerine de ev sahipliği yapar. ÖDA'da küçük akbaba (*Neophron percnopterus*) ve kaya kartalı (*Aquila chrysaetos*) gibi yırtıcı türler üremektedir.

Alan aynı zamanda nesli bölgesel ölçekte tehlike altında olan kelebek türleri için de önem taşır.

■ **Alan Kullanımı:** Günümüzde coğrafi ve ekonomik kökenli nedenlerle alan içinde geçici yayla yerleşkeleri ve Turistik Kayak Merkezi dışında insan yapılarına rastlamak mümkün değildir. Yaz aylarında kurumayan Hisarcık Deresi çevresinde tarım alanları bulunur. Yüksek rakımlı yerlerin çevresinde, özellikle dağın batı yamaçlarında sınırlı sayıda meyve ağaçlarına rastlamak mümkündür.

Alanı etkileyen en önemli ekonomik faaliyet hayvancılıktır. Hayvancılık Erciyes Dağı'nın yamaçları ve üst kesimlerdeki mera ve otaklarda yapılmaktadır. Erciyes Dağı'nın özellikle batı yamaçlarında daha yoğun olmak üzere yapılan ancılık ek bir uğraş olarak yöre insanına ekonomik bir katkı sağlamaktadır.

■ **Tehditler:** Erciyes Dağı, zamanla ağaç kesimi ve aşın otlama neticesinde önce orman alanlarını kaybetmiş, arkasından da şiddetlenen erozyonla üzerindeki verimli topraklar aşağılara sürüklenmiştir.

İnsan faaliyetleri sonucu doğal bitki varlığı gerek türce ve gerekse popülasyon olarak önemli ölçüde tahrip olmakta ve bazı alanlarda ancak lekeler halinde barınabilmektedirler. Meşe yakacak odun temini amacıyla en çok tahrip edilen türdür.

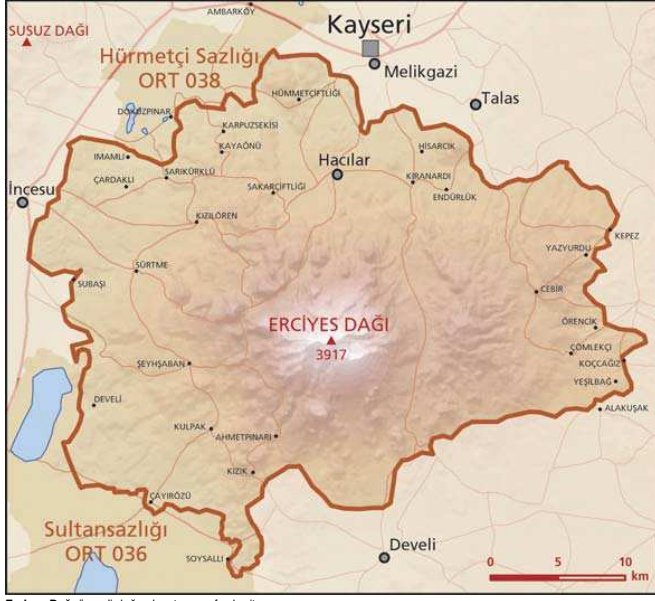
Erciyes Dağı'nın en önemli yaylası olan Tekir Yaylası'nın turizme açılmış olması, dikkatli planlanmadığı takdirde buradaki doğal yaşamın zarar görmesine neden olabilir.

■ **Koruma Çalışmaları:** Erciyes Üniversitesi, sahada detaylı olarak yapılan kuş gözlem çalışmalarında bir kuş atlası oluşturulmuştur. Ayrıca üniversite tarafından alan hakkında pek çok araştırma yürütülmektedir.

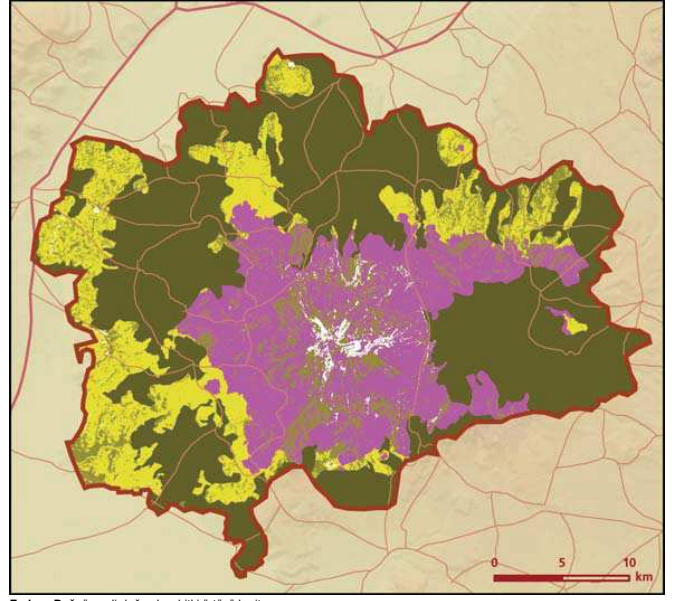
■ **Yerel İlgili Sahipleri**

Kayseri Valiliği; Kayseri İl Çevre ve Orman Müdürlüğü; Kayseri İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü; Erciyes Üniversitesi.

■ **Uygar Öznesi, Esra Per**

Erciyes Dağı önemli doğa alanı topografya haritası

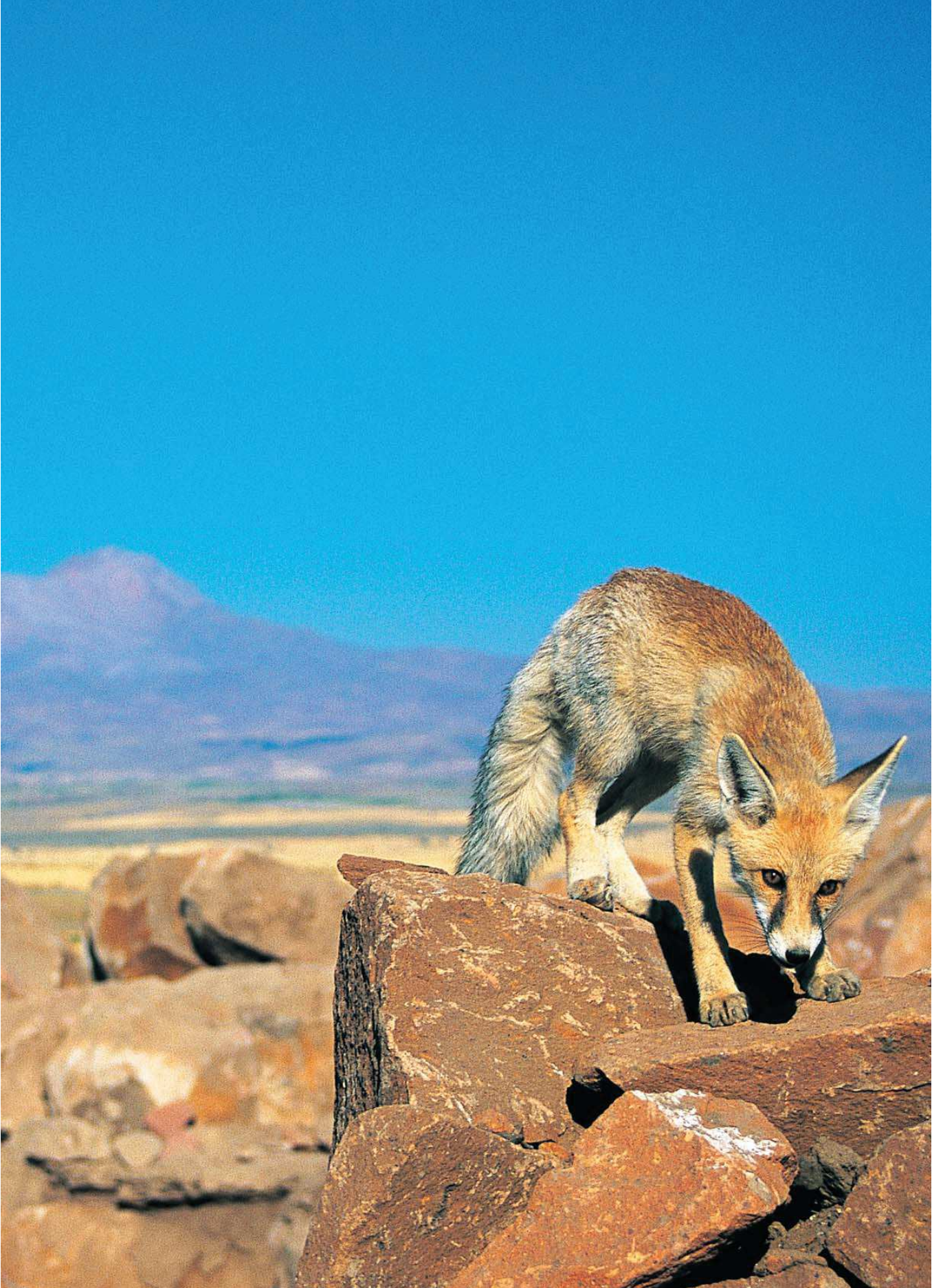
Erciyes Dağı önemli doğa alanı bitki örtüsü haritası

Takson Adı	E	TE	Kırmızı Liste		Popülasyon Büyüklüğü	ÖDA Kriteri
			K	B		
<i>Allium cristophii</i>	0	0	-	VU	Var	A2, B1
<i>Arenaria drypidea</i>	1	0	-	VU	Var	A1
<i>Asperula capitellata</i>	1	0	-	VU	Var	A1, A2
<i>Astragalus argaeus</i>	1	1	-	EN	Var	A1, A2
<i>Astragalus elatus</i>	1	0	-	NT	Var	A2
<i>Astragalus leptothamnus</i>	1	0	-	DD	Var	A2
<i>Astragalus ovalis</i>	1	0	-	VU	Var	A1, A2
<i>Astragalus roseocalycinus</i>	1	0	-	EN	Var	A1, A2
<i>Astragalus schottianus</i>	1	0	-	NT	Var	A2
<i>Astragalus stenosemioides</i>	1	0	-	EN	Var	A1, A2
<i>Asyneuma trichostegium</i>	1	0	-	CR	Var	A1, A2
<i>Bellardiachloa argaea</i>	1	0	-	VU	Var	A1, A2
<i>Centaurea amaena</i>	1	1	-	EN	Var	A1, A2
<i>Consolida olopetala</i>	1	0	-	VU	Var	A1, A2
<i>Elymus elongatus ssp. salsus</i>	1	0	-	VU	Var	B1, B2
<i>Erigeron zederbaueri</i>	1	0	-	VU	Var	A1, A2
<i>Erysimum torulosum</i>	1	0	-	VU	Var	A1, A2
<i>Festuca cratericola</i>	1	0	-	VU	Var	A1, A2
<i>Heracleum argaeum</i>	1	0	-	NT	Var	A2
<i>Herniaria argaea</i>	1	0	-	VU	Var	A1
<i>Hieracium argaeum</i>	1	0	-	EN	Var	A1
<i>Hieracium subvandasii</i>	1	0	-	DD	Var	A2
<i>Lamium veronicifolium</i>	1	0	-	VU	Var	A1, A2
<i>Lepidium caespitosum</i>	1	0	-	VU	Var	A1
<i>Marrubium depauperatum</i>	1	0	-	DD	Var	A2
<i>Myosotis diminuta - Anadolu</i>	0	0	-	EN	Var	B1
<i>Nepeta nuda ssp. glandulifera</i>	1	0	-	CR	Var	B1
<i>Onobrychis argaea</i>	1	0	-	VU	Var	A1, A2
<i>Papaver argemone ssp. davisii</i>	1	0	-	VU	Var	B1

Takson Adı	E	TE	Kırmızı Liste		Popülasyon Büyüklüğü	ÖDA Kriteri
			K	B		
<i>Salvia modesta</i>	1	0	-	VU	Var	A1
<i>Scorzonera hieracifolia</i>	1	0	-	LC	Var	A2
<i>Scrophularia variegata</i> - Orta Anadolu	0	0	-	VU	Var	B1
<i>Senecio jurineifolius</i>	1	0	-	LC	Var	A2
<i>Silene argaea</i>	1	0	-	NT	Var	A2
<i>Taraxacum pseudonigrans</i>	1	0	-	NT	Var	A2
<i>Thymus argaeus</i>	1	0	-	NT	Var	A2
<i>Trigonella isthmocarpa</i>	1	0	-	VU	Var	A1, A2
<i>Verbascum pumilum</i>	1	0	-	EN	Var	A1, A2
<i>Vicia canescens ssp. argaea</i>	1	0	-	EN	Var	B1, B2
<i>Aquila chrysaetos</i>	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	C1
<i>Bubo bubo</i>	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	C1
<i>Buteo rufinus</i>	0	0	LC	(NT)	Yaygın (Üreme)	C1
<i>Calandrella brachydactyla</i>	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	C1
<i>Dendrocopos syriacus</i>	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	C1
<i>Emberiza hortulana</i>	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	C1
<i>Falco peregrinus</i>	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	C1
<i>Lanius collurio</i>	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	C1
<i>Lanius minor</i>	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	C1
<i>Neophron percnopterus</i> - Avrupa	0	0	LC	EN	Var (Üreme)	B1, C1
<i>Pyrrhocorax pyrrhocorax</i>	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	C1
<i>Chionomys nivalis</i> - Erciyes Dağı	0	0	NT	LC	Var	B2, C1
<i>Erenis barani</i>	1	0	-	LC	Var	A2, A4, C1
<i>Glaucopsyche alexis</i> - Anadolu	0	0	-	VU	Var	B1
<i>Muschampia proteides</i> - Anadolu	0	0	-	EN	Var	B1, C1
<i>Pseudophilotes vicrama</i> - Anadolu	0	0	-	VU	Var	B1

Sürmeli dağböbü (Prunella ocularis) © Murat Bozdoğan

Tilki (*Vulpes vulpes*) © Behiye Yılmaz, Serkan Yılmaz - DoğaBel